

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-416

14.5.2024

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Twist mellom sikrede og flere parter ang. eiendomsrett – én eller flere tvister?

Det oppsto twist mellom sikrede og en annen person (B) om eiendomsretten til et landbruksareal i 2019. Begge parter mente å ha inngått kjøpsavtale med den opprinnelige eieren (A). Sikrede fikk innvilget rettshjelpsdekning i forbindelse med tvisten i juli 2020. Ved lagmannsrettens dom av januar 2022 ble sikrede ansett som rettmessig eier av eiendommen. Før dommen ble avsagt, forsøkte en organisasjon (O) å tre inn i saken og hevdet eiendomsrett basert på en tidligere gavetransaksjon fra opprinnelig eiers ektemann (C) i 2008. O hadde imidlertid ikke lovlig adgang til å tre inn i rettssaken mellom de andre partene. Etter at dommen ble avsagt den 19.1.22, sendte O et søksmålsvarsel til sikrede. Sikrede søkte om ny rettshjelpsdekning hos foretaket den 3.5.23 i anledning tvisten med O. Foretaket avslo dekning med begrunnelse i at tvisten med O måtte anses som en fortsettelse av den opprinnelige tvisten mellom sikrede og B som oppstod i 2019, og som sikrede allerede hadde fått full erstatning for. Sikrede anførte at tvisten med O måtte anses som en ny twist, siden saken var basert på et annet faktum og annet rettslig grunnlag enn tvisten med B. Nemnda kom til at det forelå én twist og viste blant annet til at begge sakene gjaldt samme underliggende faktum og samme gjenstand.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rettshjelpsdekning og spørsmålet om tvisten med O er en ny twist.

Sikredes rettshjelfsforsikring dekker "Rimelige og nødvendige utgifter til advokat" når "sikrede er part i en twist". Twist foreligger etter vilkårene "når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig". Vilråene sier videre:

Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering. I vurderingen av om det er en twist vektlegges blant annet følgende;

- om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum
- om det er nær sammenheng mellom kravene
- om kravene gjelder samme gjenstand, kontrakt eller tap
- En twist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker

Sikrede kom 2019 i twist med B om eiendomsretten til et landbruksareal fordi begge hevdet at de i 2019 inngikk kjøpsavtale med opprinnelig eier (A). Sikrede fikk 14.7.20 bekreftet rettshjelpsdekning i foretaket.

Twisten ble avgjort ved lagmannsretts dom i januar 2022, hvor sikrede ble ansett som rettmessig eier av eiendommen.

I forbindelse med lagmannsrettens sluttbehandling, forsøkte organisasjon O å tre inn i saken med påstand om eiendomsrett til den aktuelle eiendommen, etter en gavetransaksjon i 2008 fra As ektemann. Ektemannen døde i 2010, og enken A overtok eiendommen med tinglyst hjemmel samme år.

O hadde imidlertid ikke adgang til å tre inn i lagmannsrettssaken mellom de andre partene i 2020. Etter at sikrede ble ansett som eier av eiendommen ved dommen av 19.1.22, sendte O sikrede et søksmålsvarsel.

Sikrede søkte om ny rettshjelpsdekning hos foretaket den 3.5.23 i anledning tvisten med O. Foretaket avsto dekning den 12.5.23 med begrunnelse i at tvisten var for sent meldt iht. fal § 8-5 første ledd.

Sikrede klaget saken inn til foretakets interne klageorgan, Kundeombudet, den 16.6.23.

Kundeombudet fastholdt at sikrede ikke hadde krav på rettshjelpsdekning og viste til at tvisten mot O måtte anses som en fortsettelse av sikredes tidligere tvist mot B om eiendomsretten til den samme eiendommen.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 11.12.23.

Sikrede krever dekning for rettshjelp og anfører at kravet fra O er en ny tvist i forhold til tvisten med B i 2019/20. Selv om begge tvistene gjelder den samme eiendommen, er det tale om to forskjellige opprinnelige eiere (A og ektemannen C) som ikke kan identifiseres. Videre er det tale om to forskjellige eiendomsoverdragelser, hvor den ene overdragelsen er basert på en gave og den andre på en gavetransaksjon. Kravene fra hhv. B og O er dermed basert på ulikt underliggende faktum og forskjellige rettslige grunnlag. Saken mot O utgjør således en ny tvist i forhold til tvisten mot B.

Meldefristen iht. fal § 8-5 første ledd ikke er oversittet. Sikrede kan ikke anses som "part" i tvisten med O før hun ble ansett som rett eier av den aktuelle eiendommen. Første gangen O fremsatte et krav mot sikrede var ved felles søksmålsvarsel den 10.1.22 mot både B og sikrede. Det var på dette tidspunktet ikke juridisk avklart om sikrede innehadde eiendomsretten. Dette fikk hun først ved lagmannsrettsdommen av 19.1.22. Dersom vilkårenes ordlyd "Sikrede er part i tvist" skal ha betydning, må det jo være at forsikringstaker kan anses som "part" med prosessuell partsevne i forhold til et søksmål fra O om eiendomsretten, noe sikrede i dette tilfellet ikke fikk før etter den 19.2.22, jfr. bl.a. tvisteloven § 2-1 og § 3-1.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører primært at tvisten mot O må anses som en fortsettelse av samme tvist som sikrede allerede har fått full erstatning for under rettshjelpsforsikringen. Både tvisten mot B og tvisten mot O gjelder eiendomsrett til samme eiendom. Det følger av vilkårene at en tvist ikke anses for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. I dette tilfellet har opprinnelig eier av eiendommen ved tre anledninger inngått avtale om overdragelse av eiendommen. Det avgjørende spørsmålet er hvem som faktisk har oppnådd rett ved opprinnelig eiers overdragelser. Dersom O hadde reist kravet tidligere, ville deres krav kunne vært behandlet i samme sak som tvisten mellom sikrede og B.

Subsidiært anfører foretaket at tvisten er for sent meldt, jfr. fal. § 8-5 1. ledd. Tvisten mot O oppstod mer enn ett år før kravet ble meldt til foretaket. Kravet er følgelig ikke meldt innen ettårsfristen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om det dreier seg om én eller to tvister.

Sikredes forsikring angir at:

Twist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig

Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering. I vurderingen av om det er en tvist vektlegges blant annet følgende;

- om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum
- om det er nær sammenheng mellom kravene
- om kravene gjelder samme gjenstand, kontrakt eller tap
- En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker

Den aktuelle tvisten gjelder spørsmålet om hvem av tre kjøpere som har ervervet eiendomsretten til en eiendom. Sikrede er én av kjøperne og kom først i tvist med en annen kjøper og deretter med en tredje. Saken gjelder derfor samme underliggende faktum: eiendomsretten til en eiendom (strekpkt. 1), og samme "gjenstand" (strekpkt. 3). Det er også nær sammenheng mellom kravene ved at avgjørelsen av den første tvisten i sikredes favør er en nødvendig betingelse for den etterfølgende tvisten med O (strekpkt. 2). Videre dreier det seg om samme tap i den forstand at det sikrede risikerer, er kjøpesummen som er betalt for eiendommen. Det følger også av strekpkt. 4 at også flere spørsmål som fremmes i flere saker kan utgjøre én tvist.

På den annen side dreier det seg om forskjellige kontrakter og forskjellige rettsgrunnlag. Nemnda kan likevel ikke se at disse forskjellene gir tilstrekkelige individuelle sider ved de to kravene til at det kan regnes som to separate tvister i vilkårenes forstand.

Sikrede anfører at det er 2022 vilkårene som er avgjørende for tvisten med O, og at strekpkt. 4 er tatt ut av disse vilkårene. Det er forsikringsvilkårene som gjelder når forsikringstilfellet inntreffer som er avgjørende. I dette tilfellet inntraff forsikringstilfellet i 2019, og spørsmålet om senere saker utgjør en videreføring av dette forsikringstilfellet må avgjøres med utgangspunkt i disse vilkårene. Dreier det siste kravet seg om ny tvist, blir det 2022-vilkårene som kommer til anvendelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).